

Apologia del dubte

No tenir seguretat és interpretat com un signe de feblesa, d'intel·ligència limitada

Foto: Robert Ruggiero

N'estic fins a la figa que tothom dubti tan poc. Tinc la sensació que com més burros som, menys dubtem. Potser no cal arribar al dubte metòdic -total, anorreador, paralitzant- però dubtar una mica més crec que seria convenient. I sa.

L'altre dia vaig fer un tuit on em preguntava si la meva mare, que no sap ni qui soc i que fa anys que diu que es vol morir, realment ha d'estar al capdamunt de la llista de prioritats de vacunació (ja l'han vacunada). No em preguntava si l'havien de vacunar o no -la gent fa inferències que no són-, només si ella havia de ser la primera. M'ho PREGUNTAVA. Perquè no les tinc totes. D'una banda, té 83 anys i és població de risc, clar, ho entenc, però de l'altra, ¿no convindria, per exemple, vacunar abans la gent de risc de cinquanta i seixanta anys, que tenen més vida al davant i més ganes de viure? No ho sé. Repeteixo: No ho sé. Tinc dilemes. Arran d'això em van dir de tot: que soc vomitiva, repugnant, que amb una filla així com vols que ta mare no es vulgui morir, mala pècora. I un etcètera maco maco. Fins em van dir indepe, que per a certes persones (persones?) és el pitjor dels insults: hijadeputa, zorra, indepe, catalana, tot al mateix nivell. Però ara no vull entrar a parlar d'aquest cas concret -sisplau, no hi tornem!-, sinó de com posa en evidència que avui dubtar és una temeritat. I està mal vist.

Dubtar mata. M'ho podria tatuar al front amb fotos d'idiotes convençuts de tenir la veritat lapidant-me.

No entenc com podeu estar segurs de res. De veritat. Jo tinc opinions fluctuants, sovint tinc la sensació que no tinc prou informació o prou criteri per poder bastir-me una opinió pròpia, i de les opinions que em venen els altres sí que dubto per sistema. Això no em passa amb tot, clar. Però sí amb moltes coses. Fins dubto de si la meua apologia del dubte és en realitat bona, si no seria millor actuar amb convicció cega, perquè la convicció sembla que sigui la gasolina de l'èxit; en tot cas, és una qualitat preuadíssima en els nostres temps. Massa preuada. Tant que l'acabem aplicant amb raó i sense. No tenir seguretat és interpretat com un signe de feblesa, de manca de visió, d'intel·ligència limitada.

A parer meu, però, és just el contrari. Admiro qui és capaç de dubtar sense avergonyir-se'n. Dir: No ho sé, No ho tinc clar, ha esdevingut una audàcia, un gest necessari, valent!, d'honestedat intel·lectual.

Sovint la nostra opinió s'inclinarà cap a una banda o cap a l'altra, però mostrar o tenir una seguretat total és complicat i enganyós (també ridícul?). I no, no defenso l'escepticisme frívol. Només dic que és una qüestió de grau. Com amb totes les coses que importen -la felicitat, la llibertat-, el grau superlatiu no existeix, és una quimera que perseguim, però sí que podem afirmar que ens sentim feliços o lliures en major o menor mesura. La certesa absoluta, com el dubte absolut, són casos similars. Vaja, crec, ho crec bastant. Però del tot del tot no n'estic segura.